

2.2. Adikzioei buruzko VII. Planaren balantzea

2022an, VII. Planaren ebaluazio orokorra egin zen, eta, han, planaren hedapenean izandako lorpen eta zailtasun nagusiak nabarmendu ziren, hainbat eragilerekin elkarrizketak eta lan-saioak oinarri hartuta.

VII. Planaren **lorpen** nagusien artean, hauek nabarmendu ziren:

- **Ikuspegi integrala** izatea, adikzioen arloan inplikaturako eragileak kontuan hartuta.
- Aurrerapenak **osasunaren ingurune eta determinatzaile sozialen garrantzia aitortzeko** orduan, eta horietan jarduteko gero eta premia handiagoa, substantzia jakin batzuen kontsumoa mugatzen edo murrizten duten testuinguruak sortuz.
- **Aurreko planetan landu ez diren elementu kritikoak** kontuan hartzea, jokabidezko adikzioekin (batez ere jokia eta teknologia digitalak) eta substantzia berriekin lotutakoak nabarmenduz.
- **Prebentzio unibertsalean** fokalizatzea, proposamen interesgarriekin eta behar bezala bideratutakoekin.
- **Adikzioei aurre egiteko modu berriak** kontuan hartzea: ordezeko neurrietan arreta jartzea (ohiturak aldatzera, kalteak murriztera eta abarretara bideratutako kontzientziazio-kanpainak), zigor-neurriak bakarrik hartu beharrean.
- **Bazterkeria-egoera** larria eta narriadura fisiko, psikiko eta sozial handia duten **pertsonen arreta integrala ematea** sustatzen duten jarduketak sendotzea eta garatzea.
- Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaritzaren eta hirugarren sektoreko erakundeen arteko **koordinazioa hobetzea**.
- **Tokiko planen** garapena bultzatzea.

Hobetu beharreko eremuen artean:

- **Aurrerapen mugatua** gehien kontsumitzen diren eta gizartean onarpen handia duten substantzien, batez ere alkoholaren eta kalamuaren, **desnormalizazioan**.
- Euskadin adikzioei kontra egiteko eta, bereziki, koordinazio soziosanitarioan inplikaturako sistemetatik **integrazio handiagorantz aurrera egiteko potentziala**.
- **Prebentzio selektibo eta egokituaren** jarduketetan **ahalegin handiagoa** egiteko beharra.

- Jarduera guztietan **generoaren aldagaiari** heltzeko tresnen eskasia.
- Adikzioak dituzten pertsoneri lotutako **estigma sozialak** bere horretan jarraitzen du. Gizartean adikzioak dituzten pertsonetikiko bazterkeria eta ulermen falta handiagoa sumatzen da.
- **COVID-19aren eragina.** Pandemiak, eguneroko arazoetan (baita larrialdietan ere) esfortzuak bideratzea eta unean uneko beharrei erantzuteko aurreikusitako gabeko neurriak bultzatzea eskatu die inplikaturako eragileei. Horregatik, azken bi urteetan Plana oharkabea igaro da.

Jarraian, **etorkizuneko lorpen eta erronka** nagusiak jasotzen dira, VII. Planean zehaztutako 5 ardatzen arabera xehatuta.

	LORPEN NAGUSIAK	ETORKIZUNEKO ERRONKAK
PREBENTZIOA	<ul style="list-style-type: none"> - Prebentzioa ikuspegi integralarekin (unibertsala + selektiboa) eta arriskuak murrizteko ikuspegiarekin lantzea. - Substantziarik gabeko adikzioen prebentzioa indartu egin da, jokoari aurrea hartzera eta teknologien gehiegizko erabilerara zuzendutako programen bidez. - Bazterkeria-arriskuan dauden biztanleei zuzendutako jarduketan balorazio ona; ikuspegi espezifiko baten bidez lan egitea ahalbidetu dute. - Udalekin eta mankomunitateekin koordinatuta toki-mailan esku hartzeko eredu bat garatu da. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ingurumen-prebentzioko neurriak indartzea. - Prebentzio selektiboan eta egokituan esfortzua areagotzea. - Prebentzioaren arloko metodologia berrietan berritzea. - Genero-aldagaiari heltzeko tresnak indartzea. - Jokoaren eta teknologia digitalen arloetan prebentziko programak bultzatzea. - Gehien kontsumitzen diren substantzien desnormalizazioa gehiago lantzea. - Prebentzioa indartzea lan-ingurunean.
ESKAINTZAREN KONTROLA	<ul style="list-style-type: none"> - Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzko Legea betetzen dela bermatzeko neurriak indartzea. - Jokoaren arloko legeriaren aplikazioan izandako aurrerapenak. - Zehapenen ordezeko neurriak abian jartzea. - Adingabeekin lan egiten duten profesionalentzako (ostalaritzan, txosnetan, aisialdiko begiraleak, etab.) prestakuntza eta kontzientziazioa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Araudia gehiago betetzea lortzea, biztanleria kalteberenari dagokionez batez ere. - Kalamuari lotutako elementu jakin batzuen erregulazioari buruzko hausnarketa hastea. - Legeen eta arauen diseinuan parte-hartze sozial handiagoa sustatzea.

	LORPEN NAGUSIAK	ETORKIZUNeko ERRONKAK
ASISTENTZIA ETA GIZARTERATZEA	<ul style="list-style-type: none"> - Adikzio-arazoak dituzten pertsonentzako arreta integralean aurrera egitea, kalteak murriztera bideratutako ikuspegitik. - Bazterkeria-egoera larrian dauden eta narriadura fisiko, psikiko eta sozial handia duten pertsonen arreta integrala ematea sustatzen duten jarduketak eta baliabideak indartzea. - Jokoarekin lotutako jokabideei arreta emateko programa espezifikoak sortzea eta osasun mentalaren ikuspegitik esku hartzea. - Ekimen eta proiektu pilotu berriak abian jartzea asistentzia sanitarioaren eta soziosanitarioaren arloan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Profilaren eta arazoaren arabera ibilbide argiak definitzea. - Substantziarik gabeko adikzioekin lotutako arazoak dituzten pertsonentzako laguntza- eta babes-zerbitzuak indartzea. - Kolektibo kaltebera batzuei arreta jasotzeko aukera erraztea. - Patologia duala duten pertsonentzako zerbitzuak indartzea.
EZAGUTZA	<ul style="list-style-type: none"> - Laguntzen eta programen ebaluazioa hobetzea, genero- eta geografia-arloko ekitatearen ikuspegitik. - Ikerketa bultzatzea gai kritikoetan, substantziarik gabeko adikzioetan edo patologia dualean, besteak beste. - Adikzioen arloan lan egiten duten profesionalen eta horiekin zerikusia duten beste kolektibo batzuei zuzendutako prestakuntza-ekintzak. 	<ul style="list-style-type: none"> - Informazio-iturriak eguneratzea. - Jarduketan eraginkortasuna eta inpaktua ebaluatzen diren sistematika handiagoak sortzea. - Arlo guztietan prestakuntza indartzea. - Ezagutza sortzea eremu kritikoetan; genero-ikuspegian, patologia dualean eta substantziarik gabeko adikzioetan, besteak beste.
LIDERGOA ETA KOORDINAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> - Sareko lana sustatzea eta tokiko planak abian jartzea. - Behar bezala funtzionatu duten maila profesionaleko zerbitzu eta erakundearen arteko koordinazioa. - Sektore publikoaren eta hirugarren sektoreko erakundearen arteko erlazioa; oro har, positiboa eta arina da. 	<ul style="list-style-type: none"> - Koordinazio soziosanitarioan aurrera egitea. - Osasunaren prebentzioaren eta sustapenaren arloan sareko lana indartzea. - Osasun-sistema publikoaren eta enpresako prebentzio-sistemen arteko koordinazioa hobetzea. - Adikzioen Planaren jarraipena egiteko elkarguneak sortzea.